Arbeids-ongevallen

Persdossier

28 april 2018

Verkeersgerelateerde arbeidsongevallen

I. Introductie 3
II. Wat is een arbeidsongeval? 3
III. Arbeids-plaatsongeval ≠ arbeids-wegongeval ? 4
1. Arbeidsplaats 4
2. Arbeidsweg 4
IV. Van 2013 tot 2017: de weg, een belangrijke risicofactor 6
1. In cijfers 6
2. Afwezigheden 6
3. Blijvende ongeschiktheden 6
4. Dodelijke ongevallen 6
VI. Focus op 2016 8
1. Werkongevallen & verkeersongevallen 8
2. Afwezigheden gerelateerd aan verkeersongevallen 8
3. Verwondingen bij verkeersongevallen 8
4. Andere risicofactoren voor verkeersongevallen 8
VII. De preventie bij AXA Belgium 10
1. Meer dan een verzekeraar, een partner 10
2. De technologie ten dienste van de preventie 10

I. Introductie

In het kader van de Werelddag voor veiligheid en gezondheid op het werk, publiceert AXA Belgium haar jaarverslag over arbeidsongevallen. Deze studie is bedoeld om de impact van verkeersongevallen te meten op de totaliteit van ongevallen op de werkplek en op weg naar het werk.

Hoewel Belgische bedrijven al over veel ervaring beschikken rond ongevallenpreventie op de werkplek, laat de volgende analyse zien dat verkeersveiligheid ook belangrijk is voor het verbeteren van de veiligheid van Belgische werknemers.

II. Wat is een arbeidsongeval?

De arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 bepaalt het kader waaronder deze vallen. Een arbeidsongeval kan dan ook worden gedefinieerd als elke plotselinge gebeurtenis die zich voordoet op de arbeidsweg of bij de uitvoering van de arbeidsovereenkomst en die bij de werknemer een letsel veroorzaakt[1].

Op basis van dit principe wordt een ongeval dat alleen materiële schade met zich meebrengt, niet beschouwd als een arbeidsongeval aangezien het geen letsel veroorzaakt.

[1] http://www.werk.belgie.be/defaultTab.aspx?id=644

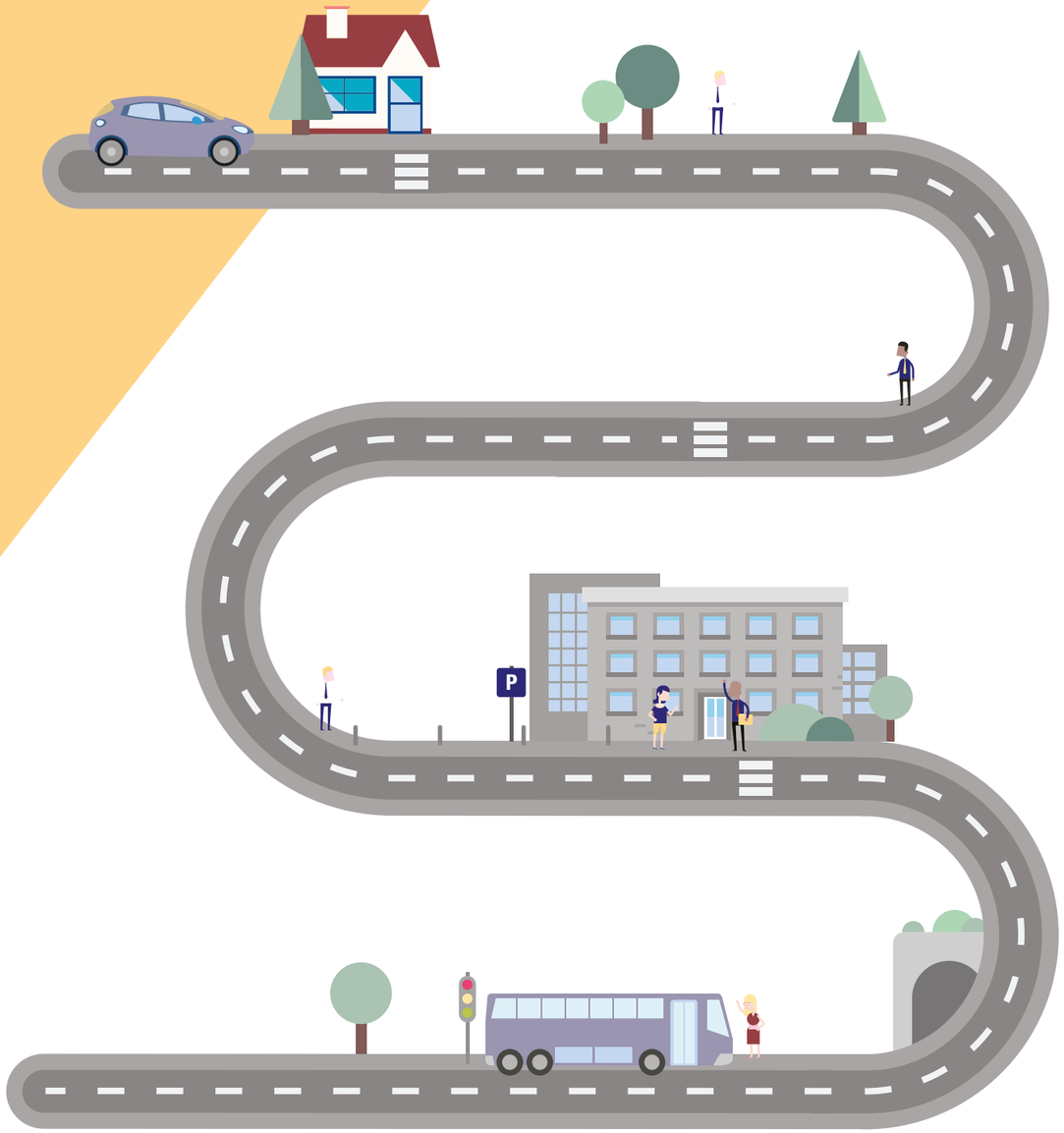
III. Arbeids-plaatsongeval ≠ arbeids-wegongeval ?

1. Arbeidsplaats

- Zoals de naam aangeeft, komt dit type ongeval voor op de arbeidsplaats. Bijvoorbeeld een schrijnwerker die in de schrijnwerkerij tijdens het zagen van een plank in zijn vinger snijdt.
- Maar hoe zit het met ‘nomadische’ beroepen? In dat geval wordt het begrip arbeidsplaats uitgebreid tot de ruimte waarin de werknemer gewoonlijk zijn taken uitvoert. Het voertuig van een vrachtwagenbestuurder of van een handelsvertegenwoordiger zal bijgevolg worden beschouwd als hun werkplek en, a fortiori, zullen de verwondingen die zij daar kunnen oplopen ook worden beschouwd als zijnde voortkomend uit een arbeidsplaatsongeval.

2. Arbeidsweg

- De arbeidsweg is het traject dat de werknemer aflegt om van zijn woonplaats naar zijn werkplek te gaan en omgekeerd. Op dit traject kunnen uiteraard een of meerdere tussenstops zijn (bijvoorbeeld aan de school van de kinderen of bij de bakker). Uitgebreid gaan shoppen valt echter niet in het kader van het gebruikelijke traject tussen de woonplaats en de werkplek.
- En in een appartement? De arbeidsweg begint op de overloop, terwijl deze - voor een huis - begint aan de deurdrempel, buiten. Struikelen op de trap bij het verlaten van het appartement zal dus wettelijk beschouwd worden als een arbeidswegongeval terwijl het eigenlijk om een privé-ongeval gaat aangezien de trap privé-eigendom is.

IV. Van 2013 tot 2017: de weg, een belangrijke risicofactor[2]

1. In cijfers

In deze 5 jaar registreert AXA Belgium gemiddeld bijna 40 800 arbeidsongevallen per jaar.

85% hiervan komen voor op de arbeidsplaats en 15% op de arbeidsweg.

De ongevallen die plaatsvinden tijdens een transport over de weg[3] omvatten 13% van de aangiftes van arbeidsongevallen. Ze vertegenwoordigen nauwelijks 5% van de arbeidsplaatsongevallen, maar meer dan 60% van de ongevallen op de weg van en naar het werk. De arbeidswegongevallen komen gemiddeld 12 keer vaker voor dan de ongevallen waarbij 'nomadische' werknemers in de uitvoering van hun job betrokken zijn (vrachtwagenbestuurders, handelsvertegenwoordigers enz.).

De weg is echter niet de enige risicofactor voor arbeidswegongevallen. De andere oorzaken die het vaakst worden ingeroepen zijn struikelen, slippen, vallen van de trap, aanrandingen, handen die tussen het autoportier komen te zitten, enz.

2. Afwezigheden

Ook op het vlak van verzuim vertegenwoordigen ongevallen tijdens een transport over de weg het leeuwendeel.

In totaal is meer dan 15% van de afwezigheden op het werk gerelateerd aan ongevallen die zich hebben voorgedaan in het wegverkeer. De gemiddelde duur van deze afwezigheden is 29 dagen. Dit vertegenwoordigt bijna 60 % van de verzuimdagen voor wat betreft de ongevallen die werden aangegeven op de arbeidsweg en bijna 7% voor deze die werden aangegeven op de arbeidsplaats.

3. Blijvende ongeschiktheden

We spreken van blijvende ongeschiktheid wanneer het slachtoffer, eenmaal diens gezondheidstoestand is gestabiliseerd, de werkcapaciteit niet meer terugwint die hij/zij voorafgaand aan het ongeval had. Deze ongeschiktheid kan als zijnde volledig of gedeeltelijk bevonden worden door de medische adviseur van de verzekeringsmaatschappij[4].

Van 2013 tot 2017 werden er ongeveer 2200 ongevallen aangegeven bij AXA Belgium die leiden tot een blijvende ongeschiktheid. Dit betekent dat meer dan 5% van de ongevallen resulteren in blijvende invaliditeit. In totaal komt 81% van de ongeschiktheden voort uit een arbeidsplaatsongeval, tegenover 19% voor een arbeidswegongeval.

Alleen al het wegverkeer vertegenwoordigt bijna 13% van de werkongevallen, maar 18% van de blijvende ongeschiktheden. De ongevallen die zich in die omstandigheden voordoen zijn dus over het algemeen erger dan andere soorten ongevallen.

4. Dodelijke ongevallen

De analyse van het aantal dodelijke ongevallen toont nogmaals duidelijk de ernst aan van verkeersongevallen.

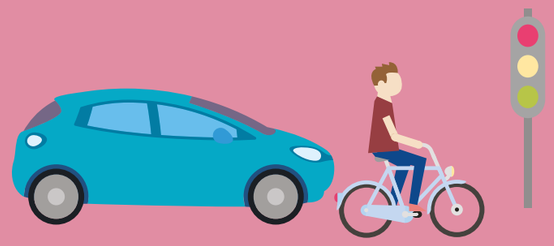
Algemeen gezien, kent 1 werkongeval op 1275 een fatale afloop. Voor wat betreft werkongevallen in het wegverkeer, daarentegen, is het risico op overlijden bijna 4 maal groter, met 1 dodelijk ongeval op 347. Hoewel dit cijfer nog hoog lijkt, dient de rol van de verschillende preventiebeleiden en de verbetering van de arbeidsveiligheid - die ervoor zorgden dat het aantal dodelijke ongevallen op de arbeidsplaats op 30 jaar met 71% verminderde - benadrukt te worden.

Deze cijfers blijven niettemin nog ver verwijderd van de statistieken voor de Belgische wegen, waarbij men rekening houdt met 1 dodelijk ongeval op 76[5].

40 800

arbeidsongevallen per jaar

85%
op de arbeidsplaats

15%
op de arbeidsweg

[2] Voor deze analyse houden we enkel rekening met de aanvaarde arbeidsongevallen.

[3] Ongevallen tijdens een transport over de weg, verwijzen naar ongevallen die zich op de openbare weg voordoen, bij een verplaatsing in het verkeer. Het kan bijvoorbeeld gaan om een botsing tussen voertuigen, tussen voertuigen en zwakke weggebruikers, tussen zwakke weggebruikers (bv. Twee fietsers), het verlies van de controle over het voertuig (bv. Botsing met de vangrail) etc.

[4] https://www.axa.be/ab/NL/schade-aangeven/Pages/handleiding-arbeidsongeval-blijvende-arbeidsongeschiktheid.aspx

[5] https://statbel.fgov.be/nl/themas/mobiliteit/verkeer/verkeersongevallen

VI. Focus op 2016

De gedetailleerde analyse van de in 2016 aanvaarde ongevallen laat ons toe om nog meer het verband te belichten tussen werk- en verkeersongevallen.

Hoewel het geheel aan dossiers die werden opgetekend in 2017 nog niet is afgesloten, lijkt het erop dat de tendens vrijwel onveranderd blijft tegenover het voorgaande jaar.

1. Werkongevallen & verkeersongevallen

In 2016 vonden er meer dan 4150 werkongevallen plaats in het verkeer. 71% daarvan heeft geleid tot een afwezigheid, voor een totaal van bijna 112 200 dagen ongeschiktheid. Bijna 400 ervan, zijnde 10% van het totaal aantal, heeft geleid tot een blijvende ongeschiktheid en 9 kenden een fatale afloop.

Over het algemeen hebben verkeersongevallen zwaardere gevolgen dan werkongevallen.

2. Afwezigheden gerelateerd aan verkeersongevallen

De duur van de afwezigheden tengevolge van een verkeersongeval is variabel:

- 32 % : max. 1 week
- 20 % : tussen 1 week en 1 maand
- 20 % : meer dan een maand.

In het totaal vertaalt dit zich in een gemiddelde afwezigheid van 40 dagen voor wat betreft verkeersongevallen.

3. Verwondingen bij verkeersongevallen

28% van de letsels zijn aan het hoofd, 15 % aan de bovenste ledematen en 13 % aan de onderste ledematen.

40 % van de verwondingen zijn oppervlakkige wonden en 23 % zijn ontwrichtingen en verstuikingen.

4. Andere risicofactoren voor verkeersongevallen

Terwijl juni en oktober de meest ongevalrijke maanden op onze wegen zijn, is juli de rustigste. Een verschil dat samenvalt met de vermindering van het aantal weggebruikers tijdens de vakantieperiode.

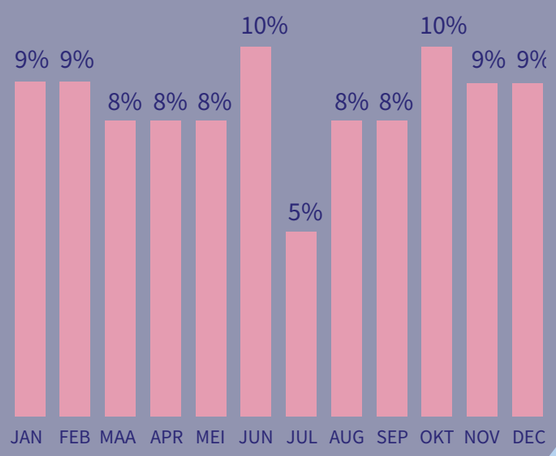
Het aantal verkeersongevallen is relatief constant van maandag tot vrijdag. Men merkt echter een vermindering op vrijdag, wat gedeeltelijk kan verklaard worden door het stelsel van deeltijds werken.

Het ochtendspitsuur is duidelijk ongevalrijker dan het avondspitsuur.

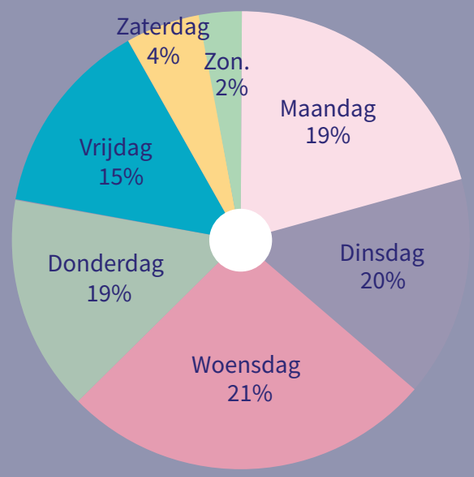
De verkeersongevallen waarbij ‘nieuwe’ medewerkers zijn betrokken (minder dan 3 anciënniteit) vertegenwoordigen op zich al 38% van het totaal.

Qua leeftijd beschrijft de opdeling van de ongevallen een curve waarvan de piek zich bevindt tussen 30 en 40 jaar.

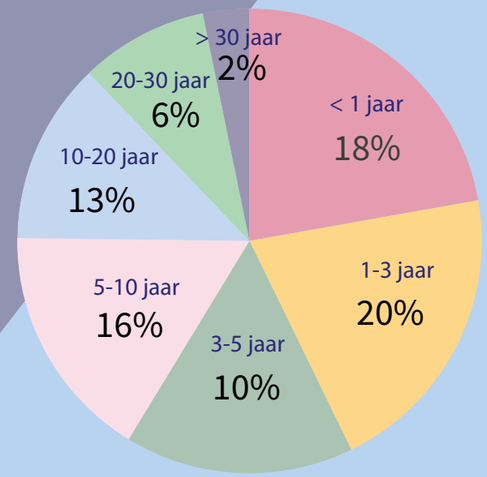
Het aantal ongevallen per maand

Verkeersongevallen per dag van de week

Verkeersongevallen op basis van de anciënniteit

2016

Werkongevallen

36%
Zonder afwezigheid

36
Gemiddeld aantal verloren dagen

6,2%
Blijvende ongeschiktheden

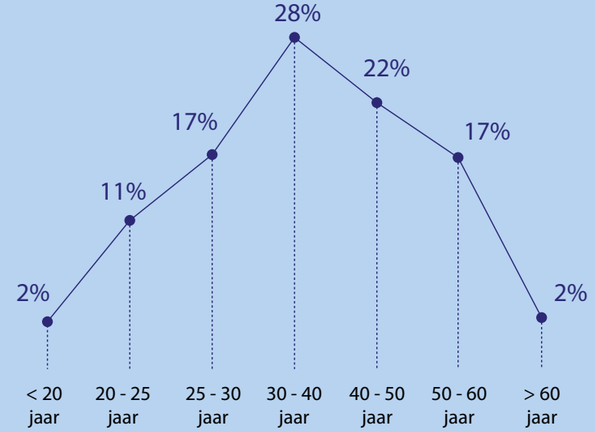
Verkeersongevallen

29%
Zonder afwezigheid

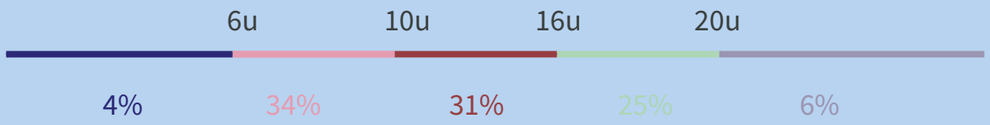
40
Gemiddeld aantal verloren dagen

7,5%
Blijvende ongeschiktheden

Verkeersongevallen op basis van leeftijd

Verkeersongevallen op basis van het tijdstip van de dag

VII. De preventie bij AXA Belgium

Het is voor AXA Belgium al meer dan 100 jaar een traditie om ondernemingen te begeleiden in hun preventieaanpak van ongevallen, hoewel de middelen met de jaren wel zijn geëvolueerd.

De Belgische ondernemingen beschikken reeds over heel wat ervaring op het vlak van ongevallen-preventie op de arbeidsplaats, maar de voorgaande studie heeft duidelijk aangetoond dat preventie op het gebied van wegverkeer eveneens haar nut heeft.

1. Meer dan een verzekeraar, een partner

AXA Belgium heeft een team van experten opgericht uit verschillende disciplines: ingenieurs, informatici, chemici, architecten, … ondersteund door juristen die gespecialiseerd zijn in arbeidsrecht. Hun deskundigheid werd tot twee keer toe erkend op nationaal en Europees niveau door de toekenning van de Safety Award voor geslaagde samenwerkingen met klanten. Dit team staat ter beschikking van de klanten en biedt diensten en advies aan die aangepast zijn aan de vragen, aan de opgespoorde risico's en aan de interventietermijnen. Positieve resultaten vragen bepaalde voorwaarden op lange termijn: een directie die zich bewust is van haar verantwoordelijkheden en van haar rol in de bepaling en de opvolging van actieplannen, een hiërarchische lijn die is opgeleid om acties uit te werken en medewerkers die betrokken zijn in het beschermen van hun welzijn en dat van hun collega's. En er is ook nog de preventieadviseur, wiens rol erin bestaat zijn/haar ervaring en ondersteuning te bieden aan alle spelers binnen de onderneming. De preventiedienst van AXA helpt de klanten ook met hun externe kijk en hun ervaring om oplossingen aan te bieden.

2. De technologie ten dienste van de preventie

Aan de evolutie van de manieren van werken, de transformatie van de organisaties, de nieuwe gebruiken en behoeften die ontstaan door de digitalisering, is ook de – noodzakelijke – evolutie van de communicatie- en preventiemiddelen verbonden. AXA Belgium heeft dus tal van elektronische middelen en documenten ontwikkeld om een antwoord te bieden op de behoeften van haar verzekerden. Zo krijgen meer dan 5000 klanten verschillende keren per jaar e-mails met praktische informatie inzake preventie van arbeidsongevallen. Maar dat is niet alles, aangezien AXA eveneens dossiers heeft ontwikkeld met betrekking tot defensief rijgedrag, een e-learning cursus over het gebruik van smartphones in de wagen, een quiz over de verkeersveiligheid enz.

Voor meer informatie over de diensten en de activiteiten aangeboden door de preventieteams van AXA Belgium, kan u een kijkje nemen op de preventiepagina van AXA Belgium.

Persdienst van AXA Belgium

Gianni De Muynck

Mobile +32 476 62 77 16

E-mail gianni.a.demuynck@axa.be